

Άνδρας – Γυναίκα

(η σχέση τους σύμφωνα με την Καθολική Εκκλησία)

Τι λέει η Εκκλησία για τη σχέση μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας;

Η Εκκλησία, φωτισμένη από την πίστη στον Ιησού Χριστό, βεβαιώνει:

- τον χαρακτήρα του ανθρώπου ως πρόσωπο: τόσο ο άνδρας όσο και η γυναίκα είναι πρόσωπα σε ίσο βαθμό,
- την ίδια αξιοπρέπεια των προσώπων, η οποία πραγματοποιείται ως συμπληρωματικότητα σωματική, ψυχολογική και οντολογική, επιτρέποντας μια αρμονικότητα σχέσεων «μονοδυσιαδική»,
- τη σπουδαιότητα και το νόημα της σεξουαλικής διαφορετικότητας,
- την ύπαρξη του ενός με την άλλη και για την άλλη (και όχι του ενός εναντίον της άλλης),
- τις σχέσεις τους ως πλησίασμα και όχι σχέσεις ανταγωνισμού ή αντεκδίκησης,
- την ενεργή συνεργασία, ανάμεσα στον άνδρα και τη γυναίκα, που ξεκινά από την αναγνώριση της ίδιας της διαφορετικότητας μεταξύ τους,
- την παρουσία της αμαρτίας, η οποία προκαλεί σοβαρή βλάβη, αλλά δεν εκμηδενίζει αυτή τη θετική σχέση συνεργασίας.

Πού βασίζεται η Εκκλησία αυτή την αντίληψη της;

Τη στηρίζει στην Αγία Γραφή, πλούσια και σε ανθρώπινη σοφία ακόμη, όπου αυτή η αντίληψη φανερώθηκε προο-

δευτικά, χάρη στην παρέμβαση του Θεού υπέρ της ανθρωπότητας.

Πώς παρουσιάζει η Παλαιά Διαθήκη τη σπουδαιότητα του άνδρα και της γυναίκας;

Με διάφορους τρόπους. Για παράδειγμα η Παλαιά Διαθήκη διαμορφώνει μία ιστορία σωτηρίας, στην οποία βάζει ταυτόχρονα να συμμετέχουν το αρσενικό και το θηλυκό, υπογραμμίζοντας τη σπουδαιότητα του άνδρα και της γυναίκας. Χρησιμοποιεί ένα γαμήλιο λεξιλόγιο: ο Θεός καθιστά γνωστό τον εαυτό του ως νυμφίο, που αγαπά τον Ισραήλ, τη νύμφη του. Αυτό το λεξιλόγιο αγγίζει την ίδια τη φύση της σχέσης που καθορίζει ο Θεός με το λαό του, παρόλο που αυτή η σχέση είναι πιο πλατιά από εκείνη που είναι δυνατόν να βιωθεί μέσα στην ανθρώπινη γαμήλια εμπειρία. Παρουσιάζει μια αγάπη πάρα πολύ ανθρώπινη, που εξυμνεί την ωραιότητα των σωμάτων και την ευτυχία της αμοιβαίας αναζήτησης, και μέσα στην οποία εκφράζεται επίσης η αγάπη του Θεού για το λαό του (π.χ. το Άσμα Ασμάτων της Βίβλου).

Και η Καινή Διαθήκη πώς παρουσιάζει τη σχέση μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας;

Η Καινή Διαθήκη επιβεβαιώνει και συμπληρώνει αυτό που ήδη είναι παρόν στην Παλαιά Διαθήκη. Ο Ιησούς Χριστός, Υιός του Θεού που έγινε άνθρωπος, μέσα στην αρσενικότητά του δέχεται στο πρόσωπό του, όλα όσα ο συμβολισμός της Π. Διαθήκης είχε εφαρμόσει στην αγάπη του Θεού για το λαό του και περιγράφεται ως η αγάπη ενός νυμφίου για τη νύμφη του.

Η Παρθένος Μαρία ως εκλεκτή κόρη της Σιών, μέσα στη θηλυκότητά της ανακεφαλαιώνει και μεταμορφώνει την κατάσταση του Ισραήλ-νύμφης, που περιμένει την ημέρα της σωτηρίας του.

Η νύμφη την οποία αγαπά ο Χριστός-νυμφίος είναι η Εκκλησία. Η ίδια η αποκάλυψη κλείνει με το λόγο της νύμ-

φης και του Αγ. Πνεύματος, που ικετεύουν τον ερχομό του Νυμφίου: «Έλα, Κύριε Ιησού» (Απ. 22,20).

Η ολοκληρωτική και άρρηκτη αγάπη του άνδρα και της γυναίκας, που βιώνεται μέσα στη δύναμη της βαπτισματικής ζωής, γίνεται Μυστήριο, δηλαδή πραγματικότητα που φανερώνει και μεταδίδει την αγάπη του Χριστού και της Εκκλησίας. Μέσα στη χάρη του Χριστού που ανανεώνει τις καρδιές τους, ο άνδρας και η γυναίκα γίνονται ικανοί να απελευθερωθούν από την αμαρτία και να γνωρίσουν τη χαρά της αμοιβαίας δωρεάς.

Μέσα από τη δύναμη της Ανάστασης του Χριστού είναι δυνατή η νίκη της πιστότητας πάνω στις αδυναμίες, πάνω στους τραυματισμούς και στις αμαρτίες του ζευγαριού. Ο ανταγωνισμός, η εχθρότητα και η βία που παραμορφώνουν τη σχέση του άνδρα και της γυναίκας, μπορούν να υπερπηδηθούν και υπερβαίνονται εν Χριστώ. Η διαφορά τους δεν γίνεται αιτία διχόνοιας που πρέπει να ξεπεραστεί με την άρνηση ή με την ισοπέδωση, αλλά δυνατότητα συνεργασίας που πρέπει να καλλιεργηθεί με τον αμοιβαίο σεβασμό της διαφορετικότητας.

Στη χριστιανική αντίληψη ποια είναι η σπουδαιότητα της σεξουαλικότητας του ατόμου;

Η σεξουαλικότητα στην χριστιανική αντίληψη έχει μεγάλη σπουδαιότητα από ανθρωπολογικής και θεολογικής απόψεως.

Η ανθρωπολογική διάσταση της σεξουαλικότητας – στη χριστιανική πίστη: η ανθρώπινη φύση η διαφοροποιημένη σε φύλα είναι εκείνη που προσδιορίζεται ρητά ως «εικόνα του Θεού». Η σεξουαλικότητα χαρακτηρίζει τον άνδρα και τη γυναίκα όχι μόνο στο σωματικό επίπεδο, αλλά και στο ψυχολογικό και στο πνευματικό, σφραγίζοντας κάθε τους έκφραση.

Η σεξουαλικότητα είναι ένα θεμελιώδες συστατικό της προσωπικότητάς τους, είναι ένας δικός της τρόπος με τον οποίο υπάρχει, εκδηλώνεται, επικοινωνεί με τους άλλους,

αισθάνεται, εκφράζεται και βιώνει την ανθρώπινη αγάπη. Βεβαιώνεται ο γαμήλιος χαρακτήρας του σώματος, μέσα στο οποίο εγγράφεται η αρσενικότητα και η θηλυκότητα του ατόμου.

Τη θεολογική διάσταση της σεξουαλικότητας, τη διάκριση άνδρας-γυναίκα τη θέλησε και την έπλασε ο Θεός: «Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα Του, κατ' εικόνα του Θεού, αρσενικό και θηλυκό τους έπλασε» (Γεν.1,26-27).

Η σχέση μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας είναι καλή, αλλά τραυματισμένη από την αμαρτία και γι' αυτό έχει ανάγκη να θεραπευθεί: και ο Χριστός μπορεί και θέλει να το κάνει.

Ποιες είναι σήμερα οι αρνητικές όψεις στη σχέση μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας;

Ιδού μερικές αρνητικές καταστάσεις οι οποίες φανερώνονται σήμερα στη σχέση μεταξύ άνδρα και γυναίκας: Η υπαγωγή-εξάρτηση, η οποία μειώνει το σεβασμό και την αμοιβαία συνεργασία. Ο ανταγωνισμός μεταξύ τους. Η διάθεση αμφισβήτησης. Η αντιπαλότητα, δύσπιστη και αμυντική. Η εξάλειψη των διαφορών μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας, αρχίζοντας από την βιολογικό-σεξουαλική, οι οποίες θεωρούνται ως απλά αποτελέσματα ιστορικο-πολιτισμικών συνθηκών. Αυτές όμως οι αρνητικές καταστάσεις δεν μπορούν να γενικευτούν και οπωσδήποτε μπορούν και πρέπει να ξεπεραστούν.

Ποιες συνέπειες προξενεί το σκοτεινιάσμα αυτής της διαφοράς ή της δυαδικότητας των φύλων ;

Προκαλεί, σε διαφορετικά επίπεδα, τεράστιες συνέπειες, όπως π.χ. η αμφισβήτηση της οικογένειας, της οποίας η θεμελιώδης φύση είναι δι-γονεϊκή, δηλαδή αποτελείται από πατέρα και μητέρα· η εξίσωση της ομοφυλικότητας με την ετεροφυλικότητα· ένα νέο πρότυπο πολύμορφης σεξουαλικότητας· ελευθερία για κάθε άτομο να διαλέξει ποιο πρότυ-

πο του αρέσει· αδιαφορία για το γεγονός ότι ο Υιός του Θεού έλαβε την ανθρώπινη φύση στην αρσενική της υπόσταση.

Ειδικότερα το να μην αναγνωρίζεται η σεξουαλική διαφορά μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας, είναι δυνατόν να οδηγήσει ακόμα και στην άρνηση της Αγίας Γραφής, και να θεωρηθεί εσφαλμένα ότι μεταδίδουν μια πατριαρχική αντίληψη του Θεού, η οποία τροφοδοτείται από μια κουλτούρα ουσιαστικά ανδροκρατούμενη.

Σε τι συνίσταται η πρωτοτυπία της γυναίκας, κατά τη χριστιανική θεώρηση;

Η γυναίκα διατηρεί μια βαθιά διαίσθηση ότι το σημαντικότερο στη ζωή της αποτελείται από δραστηριότητες προσανατολισμένες στην αφύπνιση του άλλου, στην ανάπτυξη του, στην προστασία του. Δείχνει ότι βασικά κάθε άνθρωπον είναι ικανό να ζει για τον άλλο και χάρη στον άλλο. Η προαγωγή της γυναίκας μέσα στην κοινωνία, συνεπώς, πρέπει να γίνεται αντιληπτή και να επιδιώκεται ως εξανθρωπισμός του ατόμου, είτε είναι άνδρας είτε γυναίκα, και της ίδιας της κοινωνίας, εξανθρωπισμός που πραγματοποιείται μέσω εκείνων των αξιών που ανακαλύπτονται και πάλι χάρη στις γυναίκες.

Πώς εκδηλώνεται αυτή η διαίσθηση;

Αυτή η διαίσθηση συνδέεται με τη φυσική ικανότητα της γυναίκας να δίνει τη ζωή. Βιωμένη ή εν δυνάμει, αυτή η ικανότητα είναι μια πραγματικότητα που διαμορφώνει σε βάθος την προσωπικότητα της γυναίκας.

Η βιολογική ικανότητα να δίνει τη ζωή, τι δυνατότητα προσφέρει στη γυναίκα;

Της επιτρέπει να αποκτά πολύ νωρίς ωριμότητα, αίσθηση της σοβαρότητας της ζωής και της υπευθυνότητας στην οποία η ζωή καλεί. Αναπτύσσει σ' αυτήν η αίσθηση και το σεβασμό του συγκεκριμένου, που αντιτίθεται σε αφηρημένες

θεωρήσεις συχνά καταστρεπτικές για τη ζωή των ατόμων και της κοινωνίας. Τέλος, η γυναίκα είναι εκείνη η οποία, ακόμα και μέσα στις πιο απελπιστικές καταστάσεις – και η ιστορία στο παρελθόν και τώρα είναι μάρτυρας – κατέχει μια μοναδική ικανότητα να αντιστέκεται στις αντιξοότητες, να καθιστά τη ζωή βιώσιμη, ακόμα και μέσα σε ακραίες καταστάσεις, να διατηρεί μια αίσθηση αντοχής για το μέλλον και, σαν τελευταίο, να θυμίζει με τα δάκρυά της την αξία κάθε ανθρώπινης ζωής.

Η γυναίκα εκτιμάται μόνο κάτω από το πρίσμα της βιολογικής τεκνοποίησης;

Όχι βεβαίως! Το ίδιο το γεγονός ότι στο χριστιανισμό υπάρχει η κλήση στην παρθενία, αμφισβητεί ριζικά την αξίωση να περικλείομε τις γυναίκες σ' ένα προορισμό απλά βιολογικό.

Ποια σχέση υπάρχει μεταξύ φυσικής μητρότητας και παρθενίας;

Υπάρχει μια σχέση συμπληρωματική. Όπως η παρθενία λαβαίνει από τη φυσική μητρότητα την υπενθύμιση ότι δεν υπάρχει χριστιανική κλήση παρά μόνο εκεί όπου ο άνθρωπος δωρίζει συγκεκριμένα τον εαυτό του στον άλλο, εξίσου η φυσική μητρότητα λαβαίνει από την παρθενία την υπενθύμιση ότι η διάσταση της μητρότητας είναι βασικά πνευματική: δεν γεννά κανείς αληθινά τον άλλο περιοριζόμενος να του δώσει τη σωματική ζωή. Αυτό σημαίνει ότι η μητρότητα μπορεί να βρει τρόπους πλήρους πραγματοποίησής της ακόμη και εκεί όπου δεν υπάρχει σωματική τεκνοποίηση. Ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' μιλάει για γυναικεία ευφυΐα.

Τι συνεπιφέρει αυτή η ιδιαιτερότητα, μέσα στη ζωή της κοινωνίας;

Προϋποθέτει πριν απ' όλα ότι η γυναίκα θα είναι ενεργά και με αποφασιστικότητα παρούσα μέσα στην οικογένεια,

την πρωταρχική και κατά κάποιο τρόπο κυρίαρχη κοινωνία, όπου το άτομο μαθαίνει να αγαπιέται και να αγαπάει, να γίνεται σεβαστό και να σέβεται, να γνωρίζει και να αγαπάει το Θεό. Θα είναι τελικά προς τιμήν της κοινωνίας εάν δοθεί η δυνατότητα στη μητέρα να αφιερωθεί στην επιμέλεια και την διαπαιδαγώγηση των παιδιών, ανάλογα με τις διαφορετικές ανάγκες της ηλικίας τους. Και αυτό χωρίς να εμποδίζεται η ελευθερία της, χωρίς ψυχολογικές ή έμπρακτες διακρίσεις, χωρίς να αισθάνεται τιμωρημένη σε σύγκριση με τις συντρόφισσές της. Προϋποθέτει επίσης ότι οι γυναίκες θα είναι παρούσες στον κόσμο της εργασίας και της οργάνωσης της κοινωνίας και ότι θα έχουν πρόσβαση σε υπεύθυνες θέσεις που τους προσφέρουν τη δυνατότητα να εμπνέουν τις πολιτικές των εθνών και να προωθούν ανανεωτικές λύσεις στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

Πώς να εναρμονίσουμε την οικογένεια και την εργασία για τη γυναίκα;

Το πρόβλημα δεν είναι μόνο νομικό, οικονομικό και οργανωτικό. Είναι πάνω απ' όλα πρόβλημα νοοτροπίας, κουλτούρας και σεβασμού. Αυτό προϋποθέτει μια νομοθεσία και οργάνωση της εργασίας σε αρμονία με τις απαιτήσεις της αποστολής της γυναίκας μέσα στην οικογένεια, μια σωστή αξιοποίηση της εργασίας που διεξάγει η γυναίκα μέσα στην οικογένεια, το σεβασμό των χαρακτηριστικών των γυναικών που είναι διαφορετικά από τον άνδρα, την παρουσία της γυναίκας στον κόσμο της εργασίας και της κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης.

Ποιος είναι ο ρόλος της γυναίκας στη ζωή της Εκκλησίας;

Οι γυναίκες καλούνται να είναι πρότυπα και μάρτυρες αναντικατάστατοι για όλους τους χριστιανούς για το πώς πρέπει η Νύμφη (η Εκκλησία) να απαντά με αγάπη στην αγάπη του Νυμφίου (του Κυρίου Ιησού Χριστού). Η μορφή της Παρθένου Μαρίας αποτελεί μέσα στην εκκλησία τη θεμε-

λιώδη αναφορά, ως πρότυπο μιας συμπεριφοράς, η οποία, παρόλο που είναι χαρακτηριστική του κάθε βαφτισμένου, στην πράξη είναι χαρακτηριστική συμπεριφορά της γυναίκας, η οποία τη ζει με ιδιαίτερη ένταση και φυσικότητα.

Ποιοι είναι οι τρόποι συμπεριφοράς, στους οποίους η Παναγία είναι πρότυπο;

Η Παναγία είναι πρότυπο: στο να ακούει κανείς και να δέχεται το Λόγο του Θεού· στο να δοξάζει και να ευχαριστεί το Θεό για όλα τα αγαθά (βλέπε: το «Μεγαλύνει»): στο να αναγνωρίζει την άπειρη ταπεινοφροσύνη του Θεού, που γίνεται άνθρωπος στο πρόσωπο του Υιού του, και πηγαίνει να πεθάνει στο σταυρό για να σώσει την ανθρωπότητα. Η Παναγία όχι μόνο είναι πρότυπο, αλλά είναι επίσης εκείνη που μεσιτεύει στο Θεό, ώστε κάθε άνθρωπος να μπορεί να μοιάζει όλο και περισσότερο, σε ό,τι αφορά την αγιότητα της ζωής, στον προσφιλή Υιό της τον Ιησού.

Ποιος είναι ο μεγαλύτερος εμπρός στο Θεό;

Εκείνος που μιμείται περισσότερο τον Χριστό! Και επομένως ο πιο Άγιος είναι επίσης ο μεγαλύτερος στη γη και στον ουρανό! Και αυτό είναι ο καλύτερος στόχος, τόσο για τον άνδρα όσο για τη γυναίκα, χωρίς διάκριση.

Ο Πριμικήριος της Βασιλικής των Αγ. Αμβροσίου και Καρόλου στη Ρώμη
Mons. Raffaello Martinelli

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για να εμβαθύνει κανείς το θέμα, ας διαβάσει: «Επιστολή προς τους Επισκόπους της Καθολικής Εκκλησίας για τη συνεργασία του άνδρα και της γυναίκας μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο», από τη Ρωμαϊκή Σύνοδο για τη Διδασκαλία της πίστewς, 2004.

ΕΚΔΟΣΗ
«Ενοριακές Καμπάνες» - «Τηνιακά Μηνύματα»
Ιανουάριος 2007